

Vragen gesteld door de leden der Kamer, met de daarop door de regering gegeven antwoorden

892

Vragen van het lid **Leijten** (SP) aan de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport en de staatssecretaris van Financiën over *AWBZ-premies* (ingezonden 6 december 2010).

Antwoord van staatssecretaris **Veldhuijzen van Zanten-Hyllner** (Volksgezondheid, Welzijn en Sport) (ontvangen 22 december 2010).

Vraag 1

Wat is uw definitie van «AWBZ-premie»? Is dat het bedrag dat door mensen wordt afgedragen of het bedrag dat overblijft na toepassing van een verdeelsleutel op de opbrengst van de gecombineerde heffing van de loonbelasting, inkomstenbelasting en de premie voor de volksverzekeringen? Wilt u uw antwoord toelichten?

Antwoord 1

De AWBZ-premie is het bedrag dat mensen afdragen aan de Belastingdienst en dat wordt bepaald als premiepercentage maal grondslag minus heffingskortingen.

Omdat bij de loon- en inkomensheffing sprake is van een gecombineerde heffing zonder expliciete onderverdeling naar het belastingdeel en het aandeel van de individuele premies, vindt de verdeling van de door de Belastingdienst geïnde gelden in eerste instantie plaats op basis van een geraamde verdeelsleutel. Volgens de in de Wet Financiering Sociale Verzekeringen beschreven systematiek vindt uiteindelijk een nacalculatie plaats op basis van de feitelijke aangifte- en aanslag-informatie van de Belastingdienst en wordt de definitieve verdeelsleutel vastgesteld.

Vraag 2

Op grond van welke wettelijke bepalingen mogen heffingskortingen in mindering worden gebracht op de door de bevolking afgedragen AWBZ-premie?

Antwoord 2

De hoogte van de AWBZ-premie wordt bepaald in de Wet Financiering Sociale Verzekeringen en de Wet inkomstenbelasting 2001.

Zo bepaalt artikel 9 van de Wet financiering Sociale Verzekeringen:

De verschuldigde premie voor de volksverzekeringen is de premie voor volksverzekeringen verminderd met de voor de premieplichtige toepasselijke heffingskorting voor de volksverzekeringen.

Artikel 8.6 van de Wet inkomstenbelasting 2001 bepaalt:
De heffingskorting voor de algemene verzekering bijzondere ziektekosten is het deel van de standaardheffingskorting dat tot de standaardheffingskorting in dezelfde verhouding staat als het volgens artikel 11, derde lid, van de Wet financiering sociale verzekeringen vastgestelde premiepercentage voor de algemene verzekering bijzondere ziektekosten staat tot het gecombineerde heffingspercentage.

Vraag 3

Kunt u een overzicht geven van de bedragen aan AWBZ-premie die jaarlijks, vanaf 1996, door de Nederlandse bevolking zijn afgedragen voordat verrekening t.b.v. de heffingskortingen heeft plaatsgevonden? Zo nee, kunt u dit overzicht dan geven inclusief de belastingvrije sommen en het arbeidskostenforfait?

Antwoord 3

Elke burger in Nederland met een inkomen betaalt inkomstenbelasting en premies volksverzekeringen. In het bedrag dat een individuele burger afdraagt aan de Belastingdienst – zoals dat volgt uit de aangifte Inkomstenbelasting – zijn alle heffingskortingen verrekend waar deze burger recht op heeft en een beroep op doet. De bedragen aan AWBZ-premies die de Belastingdienst ontvangt zijn dus de feitelijke AWBZ-premies. Of zoals in antwoord op vraag 1: de AWBZ-premie is het bedrag dat mensen afdragen en dat wordt bepaald als premiepercentage maal grondslag minus heffingskortingen. Op macroniveau kan worden berekend wat de uitkomst is van het AWBZ-premiepercentage maal de grondslag. In onderstaande tabel worden deze bedragen vanaf 2001 t/m 2010 weergegeven. Tevens kan op macroniveau het totale budgettaire beslag van de heffingskortingen (= derving belasting- en premieontvangsten) worden versleuteld over de premieontvangsten volksverzekeringen en de belastingontvangsten. In onderstaande tabel worden de heffingskortingenbedragen getoond die gerelateerd kunnen worden aan de AWBZ-premieontvangsten. Ten slotte wordt de bedragen met betrekking tot de Bijdrage In de Kosten van de Kortingen (BIKK) ten behoeve van het AWBZ-fonds getoond. De BIKK compenseert voor de gevolgen van de Belastingherziening 2001 voor de premies volksverzekeringen. Zie het antwoord op vraag 5 hierna.

N.B. Vòòr 2001 bestonden er nog geen heffingskortingen en was er dus eveneens geen sprake van de BIKK. Er zijn geen tijdreeksgegevens over het budgettaire beslag van belastingvrije sommen t/m 2000.

	2001	2002	2003	2004	2005
Grondslag <i>maal</i> premiepercentage AWBZ	19 467	20 420	25 789	28 774	29 005
heffingskortingen mbt AWBZ-premies	8 753	9 331	11 705	13 483	13 761
BIKK AWBZ	1 672	2 369	4 190	5 409	5 253

	2006	2007	2008	2009	2010
Grondslag <i>maal</i> premiepercentage AWBZ	27 614	27 619	28 788	30 137	30 713
heffingskortingen mbt AWBZ-premies	13 798	13 824	14 389	14 775	14 739
BIKK AWBZ	4 744	4 495	4 774	4 896	4 892

Vraag 4

Kunt u onderstaande tabel aanvullen met de percentages van de AWBZ tot op heden en daar de bijbehorende bedragen aan toevoegen?¹

¹ Kamerstuk 30 560 XV, nr. 4 (blz. 8).

Loonbelasting/Premies volksverzekeringen

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
loonbelasting	37,42%	35,11%	39,45%	41,54%	42,33%	45,35%	44,73%	41,57%	40,32%	40,22%	43,28%
premies	62,58%	64,89%	60,55%	58,46%	57,67%	54,65%	55,27%	58,43%	59,68%	59,78%	56,72%

Loonbelasting/Premies volksverzekeringen

AOW	47,35% def.	45,53% def.	59,33% def.	57,50% def.	57,83% def.	57,87% def.	58,01% def.	53,89% def.	51,57% voorl.	51,35% voorl.	53,16% voorl.
-----	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	----------------	------------------	------------------	------------------

Inkomstenbelasting/Premies volksverzekeringen

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003	2004	2005	2006
inkomstenbelasting	78,64%	73,61%	89,63%	-3,28%	49,24%	-167,34%	31,31%	14,60%	2,34%	7,70%	6,80%
premies	21,36%	26,39%	10,37%	103,28%	50,76%	267,34%	68,69%	85,40%	97,66%	92,30%	93,20%
AOW	42,85% def.	40,62% def.	28,73% def.	71,85% def.	67,14% def.	58,92% def.	57,78% voorl.	54,07% voorl.	52,66% voorl.	52,60% voorl.	54,07% voorl.

Antwoord 4

Hieronder staat de gevraagde informatie.

Loonbelasting/Premies volksverzekeringen

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
loonbelasting	37,42%	35,11%	39,45%	41,54%	42,33%	45,35%	44,73%	41,57%
premies	62,58%	64,89%	60,55%	58,46%	57,67%	54,65%	55,27%	58,43%
AOW	47,35%	45,53%	59,33%	57,50%	57,83%	57,87%	58,01%	53,89%
ANW	6,02%	5,61%	5,18%	5,10%	4,57%	4,58%	4,55%	4,24%
AAW	20,60%	18,77%						
AWBZ	26,03% def.	30,09% def.	35,49% def.	37,40% def.	37,60% def.	37,55% def.	37,44% def.	41,87% def.

Inkomstenbelasting/Premies volksverzekeringen

	1996	1997	1998	1999	2000	2001	2002	2003
inkomstenbelasting	78,64%	73,61%	89,63%	-3,28%	49,24%	-167,34%	-97,16%	-27,30%
premies	21,36%	26,39%	10,37%	103,28%	50,76%	267,34%	197,16%	127,30%
AOW	42,85%	40,62%	28,73%	71,85%	67,14%	58,92%	58,88%	54,94%
ANW	7,23%	6,70%	9,07%	3,39%	3,57%	4,46%	4,47%	4,16%
AAW	18,64%	16,75%						
AWBZ	31,28% def.	35,93% def.	62,20% def.	24,76% def.	29,29% def.	36,62% def.	36,65% def.	40,90% def.

Loonbelasting/Premies volksverzekeringen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
loonbelasting	40,76%	41,97%	46,76%	46,86%	48,89%	51,21%	49,79%
premies	59,24%	58,03%	53,24%	53,14%	51,11%	48,79%	50,21%
AOW	51,93%	51,73%	53,23%	54,56%	54,33%	54,60%	53,75%
ANW	4,09%	4,09%	4,21%	4,29%	3,79%	3,77%	3,84%
AAW							
AWBZ	43,98% def.	44,18% def.	42,56% def.	41,15% voorl.	41,88% voorl.	41,63% voorl.	42,41% voorl.

Inkomstenbelasting/Premies volksverzekeringen

	2004	2005	2006	2007	2008	2009	2010
inkomstenbelasting	-26,72%	7,70%	6,80%	-40,69%	-9,69%	-8,81%	-20,74%
premies	126,72%	92,30%	93,20%	140,69%	109,69%	108,81%	120,74%
AOW	52,88%	52,60%	54,07%	55,65%	55,44%	59,51%	47,59%
ANW	4,02%	4,03%	4,16%	4,18%	3,70%	3,36%	4,35%
AAW							
AWBZ	43,10% def.	43,37% voorl.	41,77% voorl.	40,17% voorl.	40,86% voorl.	37,13% voorl.	48,06% voorl.

Vraag 5

Kent u de antwoorden van uw voorganger, waarin hij stelt dat het nooit de bedoeling is geweest dat de Bijdrage In de Kosten van de Kortingen (BIKK) het AWBZ-fonds zou compenseren voor de totale omvang van de heffingskortingen? Sluit u zich aan bij deze beantwoording? Zo ja, hoe moet de memorie van toelichting van de Aanpassingswet Wet Inkomstenbelasting 2001 in dit verband worden verstaan?²

Antwoord 5

Het is altijd de doelstelling geweest dat de BIKK louter de premiederving zou opvangen die het gevolg is van de wijzigingen in de regelgeving die voortkwamen uit de belastingherziening 2001.

De hoogte van de BIKK is vastgelegd in de Wet Financiering Sociale Verzekeringen. De BIKK voor 2001 is bepaald als het bedrag dat in 2001 gedeerd werd door de belastingherziening.

Dit blijkt duidelijk uit de memorie van toelichting van de aanpassingswet Inkomstenbelasting 2001, waarin onder 6 staat vermeld:

«Hoewel er door de Wet inkomstenbelasting 2001 ook een aanzienlijke grondslagverbreding voor de volksverzekeringen plaats vindt, weegt deze niet op tegen de toegenomen kosten voor de heffingskorting voor de fondsen. Per saldo leidt de Wet inkomstenbelasting 2001 er op basis van de thans bekende cijfers toe dat de premieopbrengst bij de sociale fondsen met 14,3 miljard af neemt (naar huidige inzichten; cijfers CEP 2000; zie tabel).»

De hoogte in latere jaren wordt (in artikel 15 via een formule bepaalt $(BIKK_t = (BIKK_{t-1} + A \times K_{t-1}) \times K_t / K_{t-1})$. Daarmee wordt bereikt dat de BIKK stijgt als er meer heffingskortingen (K) komen of als het aandeel (A) van de AWBZ in de eerste schijf stijgt.

² Aangansel van de Handelingen, vergaderjaar 2009–2010, nr. 3332.